

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Nærværende lovforslag er et led i den igangværende omlægning af byrde- og opgavefordelingen mellem staten og amtskommunerne. Det tager i første række sigte på at fastlægge de administrative og økonomiske rammer for en overførelse af statens hospitaler for sindslidende til amtskommunerne. Det principielle mål med forslaget er dog at danne grundlag for en integration af det psykiatriske hospitalsvæsen i det almindelige (kommunale) sygehusvæsen. Denne integration må anses for ønskelig og nødvendig såvel ud fra undersøgelses- og behandlingsmæssige hensyn som ud fra administrative og økonomiske. Lægevidenskabens udvikling har nedbrudt tidligere tiders skarpe sondring mellem legemlige og psykiske sygdomme og har dels øget nødvendigheden af en integration af psykiatrisk specialviden i behandlingen af legemlige sygdomme, dels — bl. a. ved hjælp af psykofarmaka — muliggjort behandling af sindslidelser, som før unddrog sig effektiv behandling. Denne udvikling har i stigende omfang gjort det vanskeligt at begrunde, at samfundets indsats for undersøgelse og behandling af sindslidelser ikke skulle følge samme regler, som gælder for det almindelige sygehusvæsen, men betragtedes som en forsorgsopgave.

Desuden må ønsket om en samlet prioritering og styring af sygehusvæsenet gøre det rationelt, at det psykiatriske hospitalsvæsen nu inkorporeres i det almindelige sygehusvæsen med henblik på, at begge kan underlægges samme regler for planlægning og daglig administration.

Endelig kan en overførelse af statshospitalerne til amtskommunerne muligvis medvirke til et mere formsfrit syn på sindslidelser, idet det på institutionelt plan fastslås, at disse er at betragte som almindelige sygdomme på linie med de øvrige lidelser, der behandles af sygehusvæsenet.

Oprettelsen af de første institutioner for sindslidende går her i landet tilbage til begyndelsen og midten af forrige århundrede. I slutningen af det 19. århundrede overtog staten samtlige udgifter ved sindssygehusvæsenet, såvel anlægs- som driftsudgifter. Samtidig indførtes et årligt statstilskud til Københavns kommune som kompensation for, at kommunen drev sit eget sindssygehusvæsen. Baggrunden for disse ændringer var erkendelsen af, at opgaverne havde antaget et sådant omfang, at man efter den

tids forhold ikke mente at kunne lade udgifterne hvile på kommunerne.

Siden da har det her i landet været betragtet som en statsopgave at drage omsorg for behandling, kur og pleje af sindslidende. Hjemmelen hertil er idag forsorgslovens § 70, fra 1. april 1976 lov om social bistand § 121, der fastsår, at „Behandling og pleje m.v. af sindslidende varetages under indenrigsministerens ledelse“, samt den lovgivning, der omhandler statens hospitaler for sindslidende og direktoratet for statshospitalerne.

Uanset at omsorgen for sindslidende er en statsopgave, har Københavns kommune siden begyndelsen af det 19. århundrede opretholdt sit eget psykiatriske sygehusvæsen. Endvidere har Frederiksberg kommune og en række amtskommuner oprettet kommunale psykiatriske afdelinger, dels for at bøde på kapacitetsproblemer på statens hospitaler, dels for at opnå den ovennævnte lægelige integration af psykiatrien i det almindelige sygehusvæsen. Disse afdelinger, der er rene kommunale sygehusafdelinger, er underlagt reglerne i lov om sygehusvæsenet hvad angår styring, planlægning og finansiering. Dette gælder kun delvis for Københavns kommunes institutioner for sindslidende, idet der for disse gælder særlige finansieringsregler med hjemmel i forsorgsloven (fra 1. april 1976 lov om social bistand § 122), som kompensation for, at kommunen dækker sit behov for psykiatrisk service ved egne institutioner. Overførelsen af statshospitalerne må derfor ledsages af en afvikling af de særlige finansieringsregler for Københavns kommune.

Endelig vil overførelsen af statshospitalerne i forbindelse med ophævelsen af § 121 og § 122 i lov om social bistand nødvendigvis medføre en afvikling af statens tilskud til Kolonien Filadelfias afdeling for sindslidende. Med hjemmel i forsorgsloven og med tilslutning fra folketingets finansudvalg har staten igennem en årrække ydet et særligt årligt tilskud til dækning af de fulde udgifter ved den nævnte afdeling, og ved ophævelsen af bistandslovens § 122 må dette tilskud afløses af en ordning, hvorefter de kommuner, der indlægger patienter på afdelingen, betaler de udgifter, der er forbundet hermed, jfr. princippet i sygehuslovens § 5, stk. 5.

Styrelsen af statens sindssygehospitaler er ved lov nr. 180 af 30. april 1960 om styrelsen af statens hospitalsvæsen for sindslidende henlagt til direktora-